

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 2 JULI.

Frère-Orban.

De parizer *Presse*, schetst, in een harer laatste nummers, een portret van den gewezen Belgischen hoofdminister Frère-Orban, dat juist getroffen is.

Na de geboorte van Walter Frère, zoon van den gewezen concierge der Vrijmetselaarslogie te Luik, van zijne eerste jongelingsjaren beschreven te hebben, tijdens dewelken hij na schitterende studiën gedaan te hebben deel nam aan de september-revolutie, welke de scheiding van Noord- en Zuid Nederland ten gevolge had, wordt Frère advocaat en onderscheidde zich in dit beroep.

Dewijl echter 't verstand zonder fortuin maar zelden vooruit komt, sloeg de advocaat Frère zijn oog op eene der milioenrijke dochters van den befaamden luikschen nijveraar den heer Orban. Hoewel in den eerste met eene soort van verachting afgewezen, hield hij stand en overwon eindelijk den wederstand van den vader zijner beminde, welke hij huwde.

Toen werd hij 't orakel der stad Luik, die hem in 1847 als vertegenwoordiger in de Kamer koos. Hetzelfde jaar werd hij minister van financiën en onderscheidde zich in de discussiën door veel talent en welsprekendheid, doch nog meer door zijne geweldige persoonlijke uitvalen, die hem eens zoo verre brachten, aan eenen zijner medeafgevaardigden in de Kamer te antwoorden: *Gij liegt er aan!*

In eene andere zitting, den heere graaf van Liedekerke-Beaufort beantwoordende, meende hij zich *populair* te maken met te zeggen: « Ik ben niet gewiegd op den schoot eener hertogin, » op welke uitdrukking hij het bijtend antwoord ontving: « Hiervoor zijt gij niet vrijgesteld om ten minste de fatsoenlijkheid eener portierster te toonen! » Liberaal en zwetsend van volksliefde en opbeuring der werkende standen, durfde hij in volle Kamer verklaren « dat hij de werkers en kamerknechten niet aanzag als burgers waardig het kiesrecht te bezitten!... »

Ten jare 1848 stichtte hij de Nationale Bank en gaf daarbij aan zijne vrienden en aanhangers de best betaalde plaatsen.

In 1851 dreef hij de zoo gehate wet door der successierechten in rechte lijn, die het land derwijze verbitterde, dat hij het volgende jaar zijn ontslag als minister moest geven.

In het kasseijaar 1857 kwam hij, men weet hoe, weder op het kussen, verzette zich

tegen het handelsverdrag met Frankrijk en tegen den wettigen goudkurs, en hield zich nog gedurende 13 jaren aan 't landbestuur vastgeklampt, waarvan hij het hoofd werd, terwijl hij Rogier in den schaduw plaatste.

Met eene weergalooze stoutheid en een ijzeren wil bezield, wist hij dezen zelfs aan Koning Leopold I op te dringen, die, afgemat door zooveel onbeschaamtheid, zekeren dag uitriep: « Maar ik ben de Koning niet meer; Frère Orban ontleemt mij zelfs de voorrechten mijner kroon! »

Onder de regeering van Leopold II, heeft de minister Frère als een oppermeester het Staatsbestuur overheerscht, de meerderheid van de Kamer der Vertegenwoordigers aan zich verslaafd, en den Senaat onder zijne voeten vertreden; hij heeft den persoon des Konings ontdekt, in een woord: hij was *Meier van 't paleis*.

De kiezers alléén hebben, bij de jongste stemmingen van den 14 juni, dien ontmbaren overheerscher reden doen verstaan, en hem eensklaps van zijn potaarden troon doen neertuimelen. »

De Grrrroote Maatschappij van Luxemburg.

EEN VERVOLG DER ZAAK LANGRAND.

Toen een financieel dagblad van Brussel de *Côte libre*, over eenige weken tegen de maatschappijen Langrand uitviel en dezer bilans als valsch aanklaagde, was het feest in het doktrinaire kamp: de artikelen van het brusselsch blad werden tot de minste zinsnede in de doktrinaire bladen overgenomen. Mandel, de hoofdopsteller, werd als een onpartijdig schrijver geroemd en, weinig scheelde het, of hij wierd door de liberale drukpers onfeilbaar verklaard.

Maar — ongelukkiglijk voor onze tegenstrevers — bepaalde de *Côte libre* zich niet bij het aanklagen der maatschappij, die onze tegenstrevers *per force* voor « klerikaal » willen doen doorgaan, zij bemoeide zich insgelijks met de « doktrinaire » societeiten, en bracht menige omstandigheid aan den dag, welke voor sommige liberale kopstukken, die in den bestuurraad dezer maatschappijen zaten, niet al te vleeiend waren.

Wij hebben in onze vorige nummers getoond dat de doktrinaire bestuurders der *Maatschappij van spoorwegmaterieel* de belangren der aktiehouders zoodanig wel ter herte namen dat de societeit weldra in staat van failliet verklaard werd. Honderden en honderden huisgezinnen, de aanbeveling van M. Frère-Orban, de financiebaas zonder weerga,

voor ernstig aanzoende, stelden hun volle vertrouwen in de doktrinaire maatschappij en lieten zich de oorden uit den zak kloppen.

De *Echo du Parlement* en andere doktrinaire bladen hebben gevraagd dat men positieve feiten zoude aanhalen. Hierop antwoordt de *Côte libre*:

« Wij hebben in de algemeene vergadering van den 2^{en} trimester van 1868 bestatigd dat de bestuurraad 40,000 akties der kompagnie in bezit had. Wij hebben redenen om te gelooven dat dien *stock* sedert dit tijdstip bijna verdubbeld is, in een woord dat het grootste aantal van de aktie der maatschappij zich in de handen bevindt van het bestuur, dat te Londen eene schandige verhandeling dezer waardijnen heeft ingericht.

Wij hebben ook bestatigd — ofschoon wij moeten rekening houden van eenige verbeteringen, die wij hier opmerken — dat de winsten onregelmatig gevormd worden. Is er dan iets natuurlijker dan dat men uit deze twee feiten het onfeilbaar besluit trekke dat men de bilans slechts valscheit en enkel valsche *dividendes* uitdeelt om aan de bestuurders toe te laten de akties te verhandelen aan eenen prijs, die zij goed vinden vast te stellen. »

Is dat duidelijk, is dat klaar genoeg?

En is dat nu alles? O neen!

Indien onze lezers een bewijs willen hebben, gaat het brusselsch blad voort, dat de beschuldigingen, die wij tegen de maatschappij uitbrengen, gegrond zijn, zullen wij eene zinsnede aanhalen uit ons artikel van den 11 Maart, artikel waarop men zelfs niet geantwoord heeft.

« Reeds van over achttien maanden, zegden wij toen, schrijven wij bij elke gelegenheid, dat de bilan van den GRAND-LUXEMBOURG VALSCH, TOTAAL VALSCH is, van het begin tot het einde; dat hij den waren toestand der onderneming niet opgeeft. — En deze zware beschuldiging heeft geenen invloed op de kompagnie — wiens (doktrinaire) voorzitter M. Viktor Tesch, een oud minister van justitie is — die ons moest vervolgen, » noech op den heer minister der openbare werken, wiens plicht het is de handelingen der maatschappijen van ijzeren wegen na te zien met een kommissaris te zenden om te onderzoeken wat er waar is van onze » gezegden. »

Zoude het wel mogelijk zijn het doktrinaire bestuur dezer grrrroote Maatschappij duidelijk

ker in staat van beschuldiging te stellen? Kan men een klaarder bewijs van plichtigheid der belanghebbenden vragen, dan hen te hooren uitdagen eene vervolging in te spannen tegen hunne beschuldigders, zonder dat zij zelfs op de uitdaging durven antwoorden?

Is het niet verwonderlijk dat de doktrinaire dagbladen, die sedert God weethoe lang hunne kolonnen vol stapelen met de minste omstandigheden over de maatschappijen Langrand, geen enkel, geen armzalig woordje reppen over de doktrinaire model maatschappij van den *Grrrrrand Luxembourg*?

Kunnen die bladen dan anders niets dan wierook branden voor hunne afgoden, en politieke *tegenstrevers* door den modder sleepen?

Of hebben zij, die onophoudend van vrijheid schreeuwen, van hooger hand het bevel gekregen die *doktrinaire* schandalen, die *liberale* geldklopperijen verborgen te houden?

Tongeren, den 1 juli 1870.

Mijnheer de Postrijder,

Zullen zij heen gaan, zullen zij blijven? minister zijn is toch zoo zoet, en het schotelke verlaten wanneer men nog zoo veel appetijt heeft, dat valt lastig! Zij zouden wel moeten heengaan,.... maar zij zouden toch zoo gaarn blijven!

Wat hebben die vervolgen kiezers ook in den bol gekregen toen zij den 14 juni den liberalen haspel op straat wierpen? Hebt je dat van je leven noch gezien! De kiezers durven ontvreden zijn over MM. Frère en Bara en zonder komplimenten kegelen zij de ministers omverre. Recht uit gezegd, 't is niet gepermetteerd.

Ook storten de doktrinaire gazetten tranen gelijk erwten. Van den hoogstammigen *Echo du Parlement* tot in onze armzalige *Vedette* is het een karillon van klachten bekwaam om een hart van steen en ijzer te vermurwen. Voor mijn deel ik ben er zeer gevoelig aan en wanneer ik nadenk dat ik den 14 juni ook al een hand bijgesteken heb om aan onze goede en suikerzoete liberalen zooveel verdriet aan te doen, dan heb ik spijt van mijne stem niet aan den opsteller der *Vedette* gegeven te hebben. Tel er op, jongen, het zal voor eenen anderen keer zijn.

Was het nog maar in Limburg alleen dat de liberale wereldverlichters ondergedekt worden de verslagenheid zou zoo groot niet zijn. De *Vedette* heeft ons al lang verteld dat de kiezers van Tongeren, Hasselt en Maeseyk maar eenen hoop euzelskopen en witte negers zijn die niets van het politiek verstaan. Maar daar komen nu alle groote steden van het land te gelijk bewijzen dat zij zoo dom zijn als wij, want de liberale balsbrekerij is overal waar strijd was, dezelfde geweest.

zoo de graaf verder wilde reizen tot naar de stad Jablonka, waar hij zeker is een goed nachtverblijf te vinden.

Hij zal dit niet willen, want hij is vermoed en onpasselijk, en heeft rust noodig. Morgen vroeg, als de slaap hem versterkt heeft, zal hij zich, hoop ik, gezond genoeg bevinden om dadelijk voort te reizen.

Mijn hemel! riep de weerdin, het is dan mogelijk dat de graaf ziek wordt? — Ik houd het eilaas! voor mogelijk! — Dan moet ik den graaf verzoeken om dadelijk op te breken, zegde de weerdin, terwijl zij zich ijlings oprichtte en van achter de schenktafel trad. Ik heb geenen tijd om zieken te verplegen, en mijne herberg is slechts voor hoeren en gemeene lieden bestemd, die hier een boterham eten en een glas brandewijn drinken, maar niet tot hospitaal van voorname heeren. Dat wil ik den graaf zeggen, en ik verzoek u met hem nog heden naar Jablonka te rijden.

Zij wilde voortgaan maar de officier hield haar tegen.

Ge zult zoo wreed niet zijn den graaf Benjowsky nit de rust te wekken, welke hij zoo noodzakelijk behoeft zegde hij. Ge zijt ongetwijfeld eene edele en goedhartige vrouw, en ge zult uwe plichten als vrouw en kasteleines vervullen en voor een lijdende uwe deur niet sluiten. Wacht ten minste tot morgen vroeg, en als graaf Benjowsky zich dan noch lijdend gevoelt, is het nog tijd genoeg hem voor te stellen, zich naar Jablonka te laten brengen. Vaarwel, ik beveel graaf Benjowsky aan uwe zorg.

't Is goed, mompelde de weerdin, terwijl zij het weggelond ruitje van den officier aasogde. De graaf mag dezen nacht in mijn huis blijven, maar morgen vroeg moet hij weg, want ik heb geen lust ziekenoppasster te zijn en mijne klanten

te verbieden, als zij des avonds willen dansen of een vroolijk lied zingen.

En vroeg in den volgende morgen ging de weerdin met haastige schreden den trap op en klopte aan de deur van den graaf, met verzoek van binnen te komen. Maar toen er op haar driemaal verhaald verzoek geen antwoord volgde opende zij de deur en trad binnen.

Daar zat de vreemde heer op eenen stoel nevens de tafel, en staarde haar aan met wijd geopende oogen schoon hij hare komst niet scheen op te merken, want hij antwoordde hare eerbiedige begroeting in het geheel niet, maar sprak zacht in zichzelf. Hij scheen zoo den geheelen nacht gezeten te hebben; want het bed was geheel onaangeroerd en hij was nog evenzoo gekleed als den vorigen avond.

Uw genade, zegde de weerdin diep neigende is zeker zoo vroeg opgestaan, om ten spoedigste te vertrekken, en mijn ellendig huis te verlaten. Beveelt ge dat ik eene bode naar het posthuis zende, om een ruitje te bestellen?

Doch de graaf antwoordde niet, maar ging voort in zijn zelfgesprek, zelfs nog toen de weerdin hem dichter naderde en met verheffing van stem hare woorden herhaalde en om antwoord verzocht.

Hij is ziek, de ongelukkige voorspelling van den officier is verwezenlijkt, jammerde de vrouw. Nu heb ik eenen zieke op den Hals, van wien ik zelfs niet weet of hij betalen kan. Maar het is niet mogelijk, dat ik zulk een last op mij kan nemen. Graven behooren niet in mijn huis, en als het hem belieft in ons dorp ziek te worden, moge de landheer er hem verplegen en voor zijns gelijken zorgen; ik kan dit niet.

Zij verliet de kamer, snelde den trap af, sloeg een doek om hare schouders en verliet het huis. Met haastigen tred nam zij den weg naar het

DE VADERVLOEK.

LOSSE BLADEN UIT L. MUHLBACH'S WERK
BENJOWSKY.

(Vervolg.)

Ik zal morgen vroeg de terugreis ondernemen, zegde de officier, en ik wil u derhalve reeds heden avond vaarwel zeggen. Maar voor alles verzoek ik u te zeggen, of ik iets voor u doen kan?

Ik weet niets, antwoordde Benjowsky beblaard, terwijl hij zich op een der matten stoelen liet neêrglijden en met een overschilligen blik in de arme ellendige herbergkamer rondzag.

Op welke wijze zijt gij voornemens uwe reis voort te zetten, heer graaf? vroeg de officier vol medelijden Benjowsky in het bleeke, afgematte gezicht zieude. Ik keer natuurlijk terug met het ruitje, waarmede wij hier zijn gekomen, en gij zult derhalve mijne deelname in ten goede houden, als ik u vraag, op welke wijze gij voornemens zijt de reis voort te zetten?

Ik weet het niet, antwoordde de graaf rustig. 't Is misschien in 't geheel niet noodig er over te denken, en gaat de reis, welke ik te doen heb, niet over, maar onder de aarde; ik rijd misschien slechts naar den grafkuil, en de vlammen, die in mijn hoofd branden, zijn misschien de fakkels mijner begrafenissen.

De officier zag medelijdelijk op den jongen man in wiens diep ingezonken oogen een akelig vuur brandde, op wiens bleeke ingevallen wang en rozen begonen te bloeien.

Ge zijt ziek, zegde hij. Ge moet u haasten, uit dit ellendig dorp en in de naaste stad te komen om daar de hulp van eenen geneesheer in te roepen.

Voor mijne ziekte bestaat slechts één geneesheer, en dat is de dood, zegde Benjowsky hoofdschuddend. Hij zal mij hier evengoed vinden als elders, en ik heb niet noodig hem te gemoet te rijden. Ik blijf hier om te slapen of te sterven, al naar het valt. Denk niet verder aan mij, maar reken mij bij de dooden!

Ik zal dikwijls en veel aan u denken, en het zal mijn hart verblijden, als ik vernem dat het u goed gaat heer graaf Benjowsky.

Waarom noemt ge mij zoo? Ge zijt een officier der keizerin, hoe kunt gij mij dus eenen naam geven, dien het machtwoord der keizerin mij ontnomen heeft?

Het machtwoord der keizerin reikt toch niet over de grenzen van haar land. Wij zijn hier op het poolsche gebied, en niemand zal u hier den titel weigeren, die u toekomt. Men kan u het erfrecht ontnemen, maar niet uw naam en titel, want ge zijt toch de wettige zoon uws vaders, die zelfs in zijn toorn nooit een schaduw op de eer uwer moeder geworpen heeft.

Ik dank u voor uwe goedhartige woorden, zegde Benjowsky den officier zijne hand reikende. Vaarwel en reis gelukkig!

De officier verliet den graaf, om in het reeds gered staande ruitje te stijgen en te vertrekken; doch voor hij dit deed, begaf hij zich nog eens in de gelagkamer, waar, achter de schenktafel, de deftige weerdin op hare verheven zitplaats troonde.

Graaf Benjowsky zal dezen nacht in uw huis doorbrengen, zegde hij. Wees zoo goed voor hem te zorgen, en alles wat in uw vermogen is voor zijn gemak te doen.

Dat zal eilaas! zeer weinig zijn, mijnheer, antwoordde de weerdin de schouders ophalende. Wij zijn er niet op ingericht zulke voorname heeren te logeeren, en 't zou mij veel liever zijn,